

Prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas

Lietuvos Respublikos Prezidentas. Politikas, užėmęs visus svarbiausius valstybės postus: Prezidento, Seimo pirmininko ir Ministro pirmininko. Rokiškio krašto garbės pilietis.

Gimė 1932 m. rugsėjo 22 d. Rokiškyje. Mirė 2010 m. birželio 26 d., palaidotas Vilniuje.

Kauno politechnikos institute įgijo inžinieriaus hidrotechniko specialybę. Apgynė ekonomikos mokslų daktaro laipsnį.

1990 m. išrinktas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo nariu, tapo Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataru. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, I-ojoje Vyriausybėje A.M. Brazauskas ėjo Lietuvos Respublikos Ministrės pirmininkės pavaduotojo pareigas. 1992 m. spalio mėn. jis vėl išrinktas į Lietuvos Respublikos Seimą ir tapo Seimo Pirmininku. Nuo 1992 m. lapkričio pradėjo laikinai eiti Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas.

1993 m. laimėjęs rinkimus inauguruotas pirmuoju nepriklausomybę atkūrusio Lietuvos Prezidentu penkerių metų kadencijai. 2001 m. A. M. Brazauskas grįžo į aktyvią partinę veiklą: sausio mėnesį jis išrinktas Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininku, ir, šiai partijai Seime sukūrus dominuojančią koaliciją, A. M. Brazauskas buvo patvirtintas Vyriausybės vadovu. Vyriausybei vadovavo beveik dvi kadencijas iki 2006 metų.

Nuo 1988 iki 2007 metų A.M. Brazauskas tiesiogiai ir netiesiogiai vadovavo vienai įtakingiausių kairiųjų politinių jėgų šalyje. 1988 m. vykstant Lietuvos tautiniam atgimimui, sovietiniai nomenklatūrininkai Lietuvos komunistų partijos vadovo pareigas patikėjo A.M. Brazauskui, kuris per Lietuvos Atgimimą apdairiai išvairavo kairiųjų nomenklatūrininkų laivą: jo vadovaujama partija 1989 m. atsiskyrė nuo Sovietų Sąjungos komunistų partijos ir 1990 m. gruodį persikrikštijo į Lietuvos demokratinę darbo partiją. Lietuvos žmonės, atkuriant Nepriklausomybę, buvo pilni idealizmo ir pasiryžimo iškęsti sunkumus. Tačiau jau po dvejų išbandymų metų idealizmas ėmė traukti ir 1992 m. daugiausia Seimo mandatų (iš 141, net 73) laimėjo A.M. Brazausko Lietuvos demokratinė darbo partija. Ta pati banga A.M. Brazauskui leido laimėti ir pirmojo po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Prezidento postą. 2001 m. slūgstant demokratinės darbo partijos populiarumui, pastaroji susijungė su Atgimimo sąjūdžio atkurta socialdemokratų partija.

Atsakingas valstybės pareigas ėjusio A.M. Brazausko pozicija ir politika Lietuvos visuomenės bei užsienio partnerių buvo vertinama nevienareikšmiškai: vienų jis buvo gerbiamas už stabilumą ir solidarumą,

nuosaikumą ir nuoseklumą, kompromisų ir susitarimų paiešką, tačiau kiti jį atvirai vadino „prichvatizacijos“ patriarchu, legendinės replikos „vsio zakono“ (viskas teisėta, kai nusikaltimus daro savi žmonės) autoriumi.

Pirmasis nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos vadovas buvo užsimojęs įgyvendinti ne vieną ambicingą projektą. Vienas iš tokių jo sumanymų buvo Valdovų rūmų statyba. Dėl didelės finansinės naštos šios statybos susilaukė daug visuomenės kritikos, bet Prezidentas A.M. Brazauskas šį darbą laikė valstybiniu reikalu, lygino su lenkais ir gėdino oponentus: „Lenkai sugebėjo net pačiais sunkiausiais metais atstatyti karališkus rūmus Varšuvos senamiestyje, sugebėjo atstatyti gerokai suniokotus Vavelio rūmus Krokuvoje, o mes šito nesugebame padaryti! Ir čia reikia biudžeto lėšų mažiau nei 1 procento per metus! Mažiau nei vieno procento, jūs galite įsivaizduoti <...> Iš kur jie tokie? Ką jie, ne Lietuvoj užaugę, ne Lietuvos mokyklas baigę?“ Prezidentą betarpiškai pažinoję žmonės pabrėždavo jo paprastumą, atidų dėmesį pašnekovui, nesvarbu ar jis mokslininkas, ar ūkininkas.

Apdovanojimai ir atmintis

- 1998 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino Didžiuoju kryžiumi;
  - 2000 m. apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.
  - 2003 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu su aukso grandine;
- Prezidento nuopelnai taip pat įvertinti daugiau kaip 20 kitų pasaulio šalių aukščiausiais apdovanojimais. A.M. Brazauskas yra Santarvės premijos laureatas. Jis paskelbtas kelių aukštųjų mokyklų garbės daktaru.
- 1998 m. įkurtas A. Brazausko vardo paramos fondas Mokslų Akademijoje
  - 2000 m. Algirdui Mykolui Brazauskui suteiktas Rokiškio krašto garbės piliečio vardas
  - 2000 m. Kaišiadorių 1-oji vidurinei mokyklai suteiktas Algirdo Brazausko vardas.
  - 2010 m. rugsėjo 24 d. Rokiškyje, ant namo (Laisvės g. 7), kuriame gimė Algirdas Mykolas Brazauskas, buvo atidengta memorialinė lenta.
  - 2011 m. Vilniuje ant LSDP centrinės būstinės (Barboros Radvilaitės g. 1) atidengta memorialinė lenta.
  - 2011 m. Kaišiadoryse atidaryti Brazauskų namai-muziejus.
  - 2011 m. Vilniaus Antakalnio kapinėse ant A. Brazausko kapo atidengtas paminklas.
  - 2014 m. Kauno hidroelektrinei suteiktas Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinės vardas.
  - 2015 m. suteiktas Vilniaus miesto garbės piliečio vardas.